

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Dubium IV. Quæ & quanta sit obligatio voti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

offert rem illam Deo, vel ergo ut gratam, & est gravis blasphemia ac illusio Dei, cum sciat esse ipsi ingratissimam; vel offert ut ingrati, & sic æquivalenter minatur Deo, aut vult affligere; hæc autem omnia sunt gravia.

§. 3. Si res promissa vel finis sit tantum veniale⁴²⁴ liter turpis, aliqui putant esse tantum peccatum veniale ob levitatem materiæ, alii dicunt adhuc esse mortale, ob rationem jam datam; quia tamen verbum (*voveo*) in re vel fine turpi passim non significat votum, sed ordinariè Juramentum, uti cum quis dicit, *voveo me vindicaturum*, intelligit, *juro*, tunc si materia sit levis, secundum dicta n. 265. peccatum erit leve.

§. 4. Votum rei indifferentis vel ob finem⁴²⁵ indifferentem est tantum veniale, quia nec actus Deo est contumeliosus, nec materia positivè ingrata; putat quidem *Beja* P. I. Caf. 66. hoc esse peccatum blasphemix, adeoque grave, eò quòd æquivalenter dicat Deum delectari rebus vanis & inutilibus, sed *contra est*, quòd non sit illa mens voventis, sed tantum imprudentia circa electionem materiæ.

§. 5. Executio votorum supradictorum⁴²⁶ eandem malitiam continet, quam emissio, quia executio ex obligatione voti, est facti voti approbatio.

DUBIUM IV.

Quæ & quanta sit obligatio voti.

Resp. Tanta est, quantam tum quantitas^{cc 427} materiæ permittit, tum intentio voventis, cc quâ se vel multum, vel parum, vel absolutè, cc vel cum certa conditione, restrictione temporis, cc

R 3

quali-

- 22 qualitatis obligare vult, designat : ita ut, etsi obli
 22 gatio Voti fit Juris naturalis , vis tamen eju
 22 pendeat à voluntate & facto hominis, tanquam
 22 præviâ conditione, ut tantum vel tantum obli
 22 get. *Ita communiter. V. Laym. L. 4. T. 4. Cap. 3. Bon. P.*
 22 *Unde resolves,*
 22 I. In materia levi nemo obligatur sub mortali
 22 quia materia id non permittit. *Nayar. c. 12. n. 40*
 22 *Sanch. L. 4. c. 12. Laym. l. c. V. G. Vovisti rec*
 22 *tare quotidie Salve Regina ; omittendo seme*
 22 *iterumque, non peccas mortaliter, quia materia*
 22 *est parva. Sanch. Laym. loc. cit. Azor Lib. 21. c. 18*
 22 *Imò etsi toto anno omittas, esse tantum veniale*
 22 *eò quòd materiæ istæ parvæ non coalescant*
 22 *in unam, probabiliter docet Dian. P. 3. T. 5. R. 24*
 22 *ex Soto, Arag. & Tannero 2. 2. D. 4. Dub. 3*
 22 *contra Valent. & alios.*
 22 II. In materia gravi, etsi quis possit se obligare
 22 tantum leviter , communiter tamen censetur
 22 se voluisse obligare graviter, nisi aliunde constet.
 22 Unde violans tale Votum , peccat graviter
 22 ex genere suo. *v. ibidem.*
 22 III. Qui postquam gravi Voto se obstrinxit
 22 serio deinde dolet, quòd fecerit , non peccat
 22 graviter , modò retineat animum implendi
 22 *v. Sa V. Votum.*
 22 IV. Qui violat Votum de re jam antè præcepta
 22 v. g. qui post Votum castitatis fornicatur, debet
 22 in Confessione addere, quòd Votum id habeat,
 22 aut quòd Ordines acceperit , si Confessarius
 22 nesciat, quia duplex tunc est malitia peccati.
 22 *Suar. c. 6. Less. L. 2. c. 40. num. 47. Sanch. c. 5*
 22 *Fill. T. 26. n. 57.*
 22 V. Alieno Voto nemo obligatur ex vi illius
 22 voti , unde si qui Canones videntur indicare
 filium

filium à patre Religioni devotum, teneri eam
profiteri, intelligendi sunt, si filius votum patris
semel ratificaverit. *Suar. c. 9. Sanch. Laym. num. 7.*

VI. Cùm hæres teneatur solvere Vota realia
defuncti, non tenetur vi voti, sed ex Justitia: uti
tenetur alia illius debita, legata &c. solvere. *Ibid.*

VII. Eodem modo si Communitas aliquid
vovit, in quod Posterì non consenserunt,
non tenentur id servare vi voti, sed interdum
ratione pacti, Statuti, vel longæ consuetudinis,
v. Laym. num. 6.

VIII. Cùm quis vovet factum alterius,
sensus est, se curaturum id eo modo, quo licite
potest, ut v. g. rogando, persuadendo, vel etiam
præcipiendo, si sit Superior, vel etiam aliquando
paciscendo, & suppeditando sumptus. Sic Parens,
qui filium devoverit Religioni, ad nihil aliud
tenetur, quàm ut conetur eam filio persuadere:
Si quis Missas vel peregrinationem alterius
curandam, quando stipendium ac sumptus ei
persolvit, non tenetur alium substituere novis
sumptibus, si prior non præstet, ad quod se obli-
gavit. *Sanch. Laym. num. 7.*

IX. Vota personalia non implentur nisi
per voventem; unde qui vovit peregrinationem
Romam v. g., non satisfacit, si conducat alium:
neque ad id tenetur, si ipse non possit. *Ibid. n. 8. & 9.*

X. Vota realia solvenda sunt ex proprio; unde
qui nequit ex suo, non tenetur ab alio mendicare.
Quòd si possit ex suo, & tamen alius, sive rogatus,
sive sponte pro ipso velit solvere, id valet, quia
tunc, quod alter dat, fit ipse; non autem actio
alterius personæ potest fieri alterius, *v. ibid. n. 8.*

XI. Vota conditionalia non obligant cessante
conditione, etiam si ipse vovens causa fuerit,

- » ut conditio non poneretur : dummodo in
 » non impediverit per dolum, vim aut malitiam
 » ut v.g. vovisti peregrinationem, si eam Petrus
 » approbet ; deinde submittis, qui persuadeat
 » ut non approbet : illo igitur non approbante
 » non teneris. Imò etsi malitiosè per fraudem
 » dolum, &c. impediveris, adhuc probabile est
 » voto non teneri, ut habet *Laym. c. 6. ex Suar. & alii*
 » Interim, *Layman* rectè hic advertendum monet
 » ad intentionem voventis ; ut v.g. si filius vovit
 » se ingresurum Religionem, nisi pater contra
 » dixerit, videtur ejus intentio fuisse, nisi contra
 » dixerit ex se, suâ sponte, sibi relictus, &c.
 » XII. Qui vovit rem certam & determinatam
 » v.g. hunc calicem : si ea res pereat, non tenetur
 » ad alium ; cum id non soleat intendi : Si autem
 » eam rem vendiderit, probabilius videtur esse
 » teneri dare pecuniam, quam accepit, quia
 » qui vovet rem, censetur promittere omnem ejus
 » utilitatem.
 » XIII. Qui vovit aliquid faciendum certo tempo-
 » pore, ut jejunare hoc vel isto die ; illo transacto,
 » siue cum culpa, siue sine culpa ejus, ad nihil tenetur :
 » & neque, si præviderit impedimentum
 » eo tempore superventurum, tenebatur præve-
 » nire, cum hæc non soleat intentio voventis esse.
 » *Suar. Navar. v. Bonac. P. 5.*
 » XIV. Qui vovit aliquid sine certo tempore,
 » v.g. peregrinationem, tantum tenetur implere,
 » cum commodè primitum potest, quia sic morose
 » liter quisque censetur intelligere suam promissio-
 » nem, ut habitâ commoditate, non nimis diu
 » differat ; quamvis minor causa sufficiat ad differ-
 » rendum quàm ad omittendum. *Fill. c. 4. q. 10*
 » *Suar. Laym. Cap. 3. Bonac. & alii.*

XV. Qui vovit aliquid finè certo loco, v. g. ingredi Religionem S. Benedicti, satisfacit intrando quodcunque Monasterium illius Ordinis, in quo servantur substantialia Regulæ. Neque tenetur pro admissione peragrarè provinciam, sed satis est adire loca aliquot non nimis disita. Et satisfecit voto, si postquam ingressus est, remittatur, aut egrediatur (saltem cum justa causa, qualis est, v. g. gravis ac diuturna tristitia & anxietas, sive ex natura ipsa, sive aliunde nata, *Escob. ex Sanch. L. 4. c. 16. n. 100.*) ante professionem, *v. Trul. L. 2. c. 2. d. 20. n. 7. & 8.*

XVI. Qui vovit aliquid finè certa qualitate, v. g. Religionem in genere, potest ingredi quamcunque, etiam laxiorem; modò servantur essentialia, & sit approbata. Similiter, si quis vovit triticum & c., non tenetur dare optimum, quod habet, sed satis est (loquendo de obligatione præcisè) ut det, quod non sit planè ineptum.

XVII. Qui vovit aliquid finè certa quantitate, v. g. elemosynam, pecuniam, frumentum & c., satisfacit dando quantum voluerit, modò non tam parum, ut videatur potius irridere suum votum, quàm implere. Ratio horum omnium peritur ex intentione voventis, quàm nemo censetur se obligare, nisi ad id, quod commodè potest, & communiter est decens. *Suar. Sanch. L. 4. c. 15.*

XVIII. In dubio de mente voventis, debet fieri interpretatio secundùm verborum, quibus usus est, proprietatem, vel potius communem & usitatam acceptionem. *Fill. T. 26. c. 2. Laym. c. 3.*

XIX. Qui vovit, si ludat chartis, dare 10. imperiales, tenetur secundùm *Sanch.* dare toties decem, quoties ludit; quia pœna est actui accessoria.

R. 5

Vide-

» Videtur tamen negare *Layman Cap. 5. num.*

» *Vid. Trull. l. c. Dub. 5. num. 25. Dian. P. 5. T. 9. R. 10.*

A D D E N D A.

418 Q. 113. *Quæ sint regula generales, & quomodo ex illis discernenda sit obligatio voti.* R. Regulae sunt hæc: I. Votum obligat secundum intentionem voventis, & non ultra, quia votum est veluti privata Lex, quam quis sibi imponit, Lex autem non obligat ultra intentionem Legislatoris. Quando non constat de intentione voventis spectanda est materia promissa, & juxta illius naturam censendum est Votum obligare, quod quilibet censetur eam obligationem subire veluti quæ materiæ promissæ est accommodata. Si post discussam voventis intentionem & materiam inspectam, adhuc dubium sit, qualis sit obligatio voti, attendendum est ad verba promissionis, quæ sumenda sunt secundum communem usum, & juxta illa verba est interpretanda obligatio voti, quia quisque censetur facere velle, quod verbis indicat, uti supra est dictum. 4. Si supra dictis omnibus consideratis adhuc dubia est obligatio voti, votum est interpretandum in favorem voventis, uti num. 381. dictum est, quia obligatio non est imponenda, nisi de ipsa clarè constet, cum libertas sit in possessione contra illam. Illa materia est gravis respectu voti, de qua potest dari Præceptum sub mortali obligans, votum enim obligat instar Præcepti, quod vovens sibi ipse imponit; non est autem consideranda materia nudè secundum se, sed etiam videndum, an non ex circumstantiis notabiliter conducat ad cultum divinum vel ad utilitatem voventis. 6. Qui vota talia, quæ etiam præcipi solent, v. g. Jejunium Missam, censetur ad tale opus se obligare

qual

quale à Fidelibus præstari debet ex Præcepto. 7.
 Qui se obligat ad finem, obligat se ad media ordi-
 naria, non tamen ad extra-ordinaria. 8.
 Si Voto non sit additum tempus implendi, obligat
 quàm primùm fieri potest commodè, quia
In omnibus obligationibus, in quibus dies non ponitur,
præsenti die debetur, Reg. 14. ff. de Reg. Juris, ubi
 quando dicitur, *præsenti die debetur,* intelligitur,
si commodè fieri possit, quando autem obligationi
 nullus est præfixus finis, uti si dixeris, *voveo deinceps*
castitatem, voveo jejunare diebus Veneris &c, censentur
 Vota perpetua, *Illsung* T. 5. n. 109. Has regulas
 tradunt Authores communiter cum *Castrop.* hic d. 1.
 p. 12. *Tamb.* c. 12. §. 5. num. 5. *Gob.* T. 11. à num. 82.
 Ex his resolvi possunt innumeri casus, v. g.

§. I. Obligatio Voti potest esse levis, licet mate-
 ria sit gravis, ita *Suar. Sanch. Castrop. Tambur.* 429
 aliique communis cum *Illsung* n. 101. contra *Sot.*
Vasq. & alios. Ratio est, quia Lex non obligat
 ultra mentem voventis: deinde vovere materiam
 gravem cum intentione se leviter obligandi,
 vel est possibile vel impossibile; si possibile,
 tum fiet, quando vovens id expressè intendet;
 si impossibile, ergo non erit verum votum, ergo
 nec gravis obligatio. *Si dicas,* obligationem Voti
 esse ex Lege divina vel naturali, quæ obligat
 promittentem, ut sit fidelis, Lex autem divina vel
 naturalis in materia gravi semper obligat graviter,
 & Legem divinam vel naturalem in gravi materia
 obligare graviter, si non sit dependens, & non fundetur
 in voluntate hominis eam gravem obligationem
 impediens; si autem ita dependeat vel fundetur
 in voluntate hominis, non obligat, nisi secundùm
 hanc voluntatem. *Si instes,* qui in materia gravi
 jurat, non potest se obligare leviter, ergo nec
 qui

qui vovet. R. Disparitatem esse, quòd omne Jura-
mentum vocet Deum in testem, cujus authoritas
non suscipit magis & minus, ideòque ejus obligatio
ex voluntate jurantis limitari non potest.

Si urgeas, in materia levi non potest esse obligatio
gravis, ergo nec in materia gravi obligatio levis.

R. Disparitatem esse, tum quòd Deus non acceptat
materiam levem ad obligationem gravem, quia hoc
non conducirerit ad salutem, sed ad periculum

animæ; tum quia materia levis non est capax obli-
gationis gravis, materia autem gravis est capax

obligationis magnæ, ergo etiam parvæ: nota-
tamen rectè *Gob. & Lugo D. 22. n. 41. & in Resp. Mo-*

L. 6. Dub. 8. Vota Religionis & majoribus Ordinibus
annexa, cum involvant stabilitatem, esse irrita

vel non acceptari, si tantum intenderetur obligatio
levis: Similiter notant *Lugo & Gobat* num. 1.

Votum cum intentione se non obligandi sub pe-
ccato, sed tantum sub imperfectione, re ipsa non facit

votum, sed tantum propositum.

430 §. 2. Qui vovit curare legi Missam, deditque
stipendium Sacerdoti, si hic negligat, idque refectum

qui voverat, hic ad nihil ultra tenetur, quia
non intendit nisi curare Missam, prout communi-
titer fit, nempe dando stipendium ei, quod

prudenter judicabat lecturum, neque enim
se obligavit ad certum eventum secuturum.

431 §. 3. Qui vovit castitatem, peccat in eundo
Matrimonium, quamvis mutuo consentiant

vellent esse casti, quia intentio voventis præsumitur
fuisse abstinere à statu, vi cujus obligari potest

ad copulam carnalem, *Beja P. 2. Cas. 8.*

432 §. 4. Qui vovit orare Rosarium, satisfacit
alternatim orando cum alio, quia hic modus

orandi est ordinarius in Ecclesia, *Az. Bonac. Tam.*
Illsu

Illung num. 108. contra *Castrop*; item satisfacit, licet per notabile tempus interrumpat unam decadem ab altera, quia nihilominus sufficienter uniuntur per intentionem orandi totum, *Trull. & Dian. P. 9. T. 8. R. 6.*

§. 5. Qui vovit quotidie audire *Misam*, satisfacit 433
die festo audiens unicam, *Suar. L. 4. c. 7. num. 15. Castrop. P. 12. n. 6. Tamb. c. 15. §. 6. n. 4*; etiam satisfacit, si audiêrit, licet immemor voti. Sed, quid si voluisset per illam *Misam* non satisfacere voto? *R.* Probabile est non satisfacisse, uti ex *Suar. & Laym.* docet *Busenb.* relatus *L. 1. n. 693*, quia ab ipsius voluntate pendebat debitum, ergo etiam ut maneret debitor; nihilominus etiam probabile est cum *Sanch. L. 1. c. 13. num. 18. Bonart. de Horis L. 2. c. 18. num. 11. Castrop. T. 3. D. 1. P. 17. n. 14. Dian. P. 3. T. 6. R. 77. P. 10. T. 15. R. 4. Gob. in Exp. T. 5. num. 206.* satisfacisse, quia licet debitum, ut existat, pendeat ab ipsius voluntate, non tamen ita pendet, ut permanere possit, si ponatur solutio sive materia Voti, tum enim huic satisfactum est, nisi fortè fieret novum Votum.

§. 6. Qui vovit alere pauperem, non satisfacit, 434
si alat Patrem suum egentem, quia censetur voluisse aliquid, ad quod non tenebatur ex Jure naturæ; item censetur voluisse facere eleemosynam, quod autem dat Parenti, est de Jure naturæ debitum & ex Justitia, quia Parens habet Jus ad alimenta à Filio, ita *Molina*, satisfaceret tamen, si Cognatum pauperem aleret, quia hunc alere non tenetur.

§. 7. Qui vovit peregrinari Romam, & tum 435
cogitavit peregrinari pedes, satisfacit, si peregrinetur eques, quia peregrinatio equestris est vera peregrinatio, & cogitatio peregrinationis pedestris non facit obligationem, nisi de ea etiam facta

facta fit promissio, ita cum aliis *Sanch. c. II. n. 3*
Tamb. n. 3; si curiositatis vel aliorum negotiorum
 causâ etiam conductus mercede iret Romanum
 dummodo simul adsit voluntas invisendi loca
 secundum intentionem priorem, satisfaciêt *Votum*
Castrop. num. 9. Tambur. Illsung n. 108. contra *Sanch.*

436 §. 8. Qui vovit peregrinari equitando, & postea
 equitandi occasionem non habet, non tenetur
 peregrinari pedibus, quia non vovit peregrinatio-
 nem, nisi sub tali modo, qui difficultatem non
 biliter minuebat.

437 §. 9. Probabile est eum, qui vovit virginitatem
 non ideo teneri ad perpetuam castitatem, sed
 tantum ad servandam carnis integritatem, quam
 vox illa (*virginitas*) propriè significat, nisi constet
 aliam fuisse mentem voventis, aut ignorasset
 hanc significationem vocis, *Burgh. Cent. 1. Cal. 5.*
 contra *Castrop. n. 7*; sed de hoc iterum dicetur *n. 9.*
 potestque videri *Illsung num. 108*

438 §. 10. Qui vovit omnibus anni diebus jejuna-
 re non obligatur Dominicis, nisi aliunde de hac
 intentione constet, quia non est censendum
 voluisse se obligare contra receptam Ecclesiæ
 consuetudinem, *Sanch. Bonac. Castrop. num. 11.*
Tamb. n. 11. Ills. supra, & alii; imò *Suar. L. 3. c. 6. n. 2.*
 & *Sanch. L. 2. c. 37. n. 16.* dicunt Votum jejunandi
 ordinariè diebus Dominicis esse irritum,
 validum tamen est pro quibusdam Dominicis.
 Quòd si voveris omni anno jejuna-
 re certo die, si hic in Dominicam incidat, potes jejuna-
 re in Dominica, aut si velis, transferre in Sabbathum,
 accommodando te mori Ecclesiæ, nisi Sabbathum
 haberet aliud jejunium, *Sanch. à n. 17.* putant tamen
Boss. & Dian. P. 9. T. 8. R. 6. & P. 10. T. 16. R. 50. si quis
 vovisset per totum annum abstinere à carnibus,

etiam

etiam teneri in Dominicis, quia hoc non est contra morem Ecclesiæ, cum fiat in Quadragesima. Quod si vovit jejunare omni die Veneris, tenetur etiam illo anno, quo Nativitas Christi in diem Veneris incidit, uti dictum est n. 379, quia Ecclesia illos solos eo die eximit, qui nec Voto nec Regulari observantiâ sunt adstricti ad jejunandum, ita *Suar. Sanch. Bonac. Castrop. num. 12. Beja. Cas. 6.* dicens esse certum, quamvis oppositum teneant *Azor, Molin. Tambur. & alii cum Illfung*, nisi istum diem expressè voluisset includi voto. Vide dicenda p. 2. à num. 1319 Si tamen istâ die non jejunaret, probabilius est contra *Med.* non fore duplex peccatum, quia obligatio Præcepti per consuetudinem generalem Ecclesiæ sublata est, & Ecclesia tantum declaravit, se non velle tollere obligationem Voti vel Religionis: denique si tali die comedat carnes, toties peccat, quoties comedit, quia Votum hoc obligat pro singulis diei horis, non aliter ac Præceptum Ecclesiæ, *Suar. L. 4. c. 7. n. 9. & 12. Castrop. num. 15. contra Sanch. L. 4. c. 11. num. 42. Laym. L. 4. T. 4. c. 3. n. 3. Tamb. n. 12,* qui probabiliter negant, in illa sententia, quod sumptâ unâ refectioe possit sumi multiplex, quia abstinentia à carnibus videtur tantum indirectè voveri, in quantum est quid accessorium ad jejunium, ergo si non sit obligatio jejunii, nec erit abstinentiæ: è contra Præceptum Ecclesiæ videtur æquè directè tendere ad abstinentiam à carnibus; unde si directè vovisses non comedere aliquo die carnes, fatentur omnes communiter cum *Diana P. 10. T. 14. R. 32. contra Pasq.* toties peccari, quoties caro comederetur, quia tale Votum esset negativum, planè simile Præcepto, quo Ecclesia prohibet carnes.

439 §. II. Si quis in juventute voverit certis diebus jejunare, probabile censent *Sanch. Fagund. Dian. Tambur. L. 4. c. 5. §. 7. n. 9.* si ad sexaginta annos pervenerit, non amplius teneri, quia Vota Jejunii non censentur emitti, nisi ad modum Jejunii Ecclesiastici, quod secundum probabilem sententiam sexagenarios non ligat: idem dicit *Tambur.* quamvis Votum Castitatis perpetuæ, quod ad mortem usque erat observandum, fuisse commutatum in perpetuum jejunium. *Nec referunt* quod res subrogata dicatur sapere naturam ejus cui subrogatur, *nam Tamb. L. 3. c. 16. §. 4. n. 35. Illfing num. 146.* dicunt hanc regulam Juris tantum tenere in favorabilibus; in contrarium tamen occurrit, quod ille, qui ante annum 21. vovit jejunare, teneatur, licet Præceptum Ecclesiæ tum non obliget, ergo Votum etiam poterit obligare post annum 60, licet fortè tum non obliget Præceptum Ecclesiæ; est tamen adhuc aliqua dispensatio, nam qui vovet ante annum 21., sufficienter cognoscit ætatem tum suam, & illam astringit ad Votum; hoc non est de ætate sexagenaria, de qua vovens non cogitavit, uti suppono, alioquin illam inclusisset aut exclusisset à Voto. Vide dicenda post à num. 1317.

440 §. 12. Si è tribus calicibus, quorum unum vovisti dare Ecclesiæ, fures rapiant duos, *Molin. Dian. Sanch. c. 13. n. 19.* putant te non teneri dare totum certum, sed posse dividere cum Ecclesia, cum enim nullum determinaveris, videtur æquum, ut Ecclesia ferat partem damni; sed *Castrop. n. 26. Illfing n. 109.* cum *Bonac.* probabilius dicunt te teneri totum certum dare, quia singuli toti sunt promissum sub disjunctione, nempe hic vel ille, ergo si reliqui quorum nullus dari possit, hic ultimus dari debet.

addit tamen *Castrop.* num.29. satisfieri, si detur ejus pretium : quòd si tamen voluisses dare unum, quia habebas tam multos, ut posses carere uno, non videtur fuisse intentio dandi pro hoc casu, quo raperentur duo, hinc cessaret votum.

§. 13. Si scias te vovisse calicem, sed nescias 441
cui è duabus Ecclesiis, *Sanch.* num.8. putat te posse dare, cui voles, quia tota obligatio dandi est à te; sed *Castrop.* n.27. probabiliùs dicit te teneri dividere pretium pro qualitate dubii; unà si scires te aliquid debere, & nescires an Titio an Cajo, tenereris inter illos dividere: Ratio autem est, quia aliter te exponis periculo nulla ex parte implendi votum, fortè enim dabis illi, cui nihil vovisti; si verò divides, certum est te saltem ex parte implere Votum.

§. 14. Quando Votum non est impletum 442
tempore designato, si tempus ideo designatum est, ne nimium differretur executio, adhuc teneris post illud tempus, quia duplex erat obligatio, una ad rem faciendam, altera ad faciendam in tempore, & hac non impletâ manet illa principalior implenda: è contrà si intendisti ita affigere tempori, ut cum illo finiretur obligatio, elapso tempore non ampliùs teneris, quia obligatio diutiùs esse non potest, quàm illud, cui voluisti esse alligatam; hinc si vovisti omni die dare elemosynam, ut sic nulla dies elabatur sine bono opere, si unâ die omisisti, non teneris alterâ supplere; si autem vovisses dare ex pietate vel misericordia, tenereris postea supplere, ita *Tamb.* L.3.c.16. §.2.n.8.

§. 15. Si voveris jejunare pridie S. Francisci, 443
ipso autem Festo ingredi Ordinem, & pridie non jejunaveris, non teneris supplere, quia affixeras diei, nisi fortè voluisses jejunare, quia erat dies ante ingressum in Ordinem:

S

Si

Si autem isto Festo non sis ingressus Ordinem, postea teneris ingredi, quia hæc devotio respiciens Festum erat finis munitis principalis, & à principali qui semper manet, separabilis, *Tamb. num. 9.*

444 §. 16. Si voveris te facturum aliquid septimanæ sequente, licet postea prævideas fore impedimentum non teneris prævenire, quia necdum est tempus quo obligaris; potes tamen prævenire nisi illi septimanæ affixeris, quia quod eousque rejeceris, non fuit ad augendum sed imminuendum Votum: è contra si vovisti jejunare hac septimanæ in qua jam sis, ac prævides in fine fore impedimentum, teneris prævenire, quia jam es in tempore obligationis, ita *Bonac. Suar. L. 4. c. 10. num. 1. Sanch. c. 11. n. 5. Laym. c. 3. n. 5. Tambur. c. 12. §. 3. n. 2. &*

445 §. 17. Qui vovit integro anno jejunare, in decursu per unam septimanam omittit, si interea debet integro anno sine interruptione jejunare, tenetur iterum incipere annum; si autem expressam eam voluntatem non habuit, sed tantum voluit tot dies jejunare, quot sunt in anno, satisfacit postea supplendo: denique si voluntas expressa non ferebatur in annum tempus, sed tantum in multa jejunia, & per accidens annum tempus sumpsit; aut si voluit, quia erat specialis causa in tali anno, v.g. quia erat annus Jubilæi, illo elapso non tenebitur quidem supplere omisos dies.

446 §. 18. Causæ differendi Votum sufficientes sunt hæc singulæ; melior executio Voti; declinandus gravis molestia vel offensa aliorum; si te sentias necdum satis idoneum ad perferendum id, quod vovisti; si v.g. Carthusiam ingressurus velis prioris scientiæ multum utili studere, cui studere non licebit in Ordine &c, de quibus videri potest *Castrop. P. 13. num. 5. Gobat T. 11. n. 87.* putat etiam sufficientes

utilitatem publicam; item gravem necessitatem corporalem vel spiritualem, v. g. fororis. Quousque autem Votum differri possit absque mortali, difficile est definire, & universaliter dici potest, quod vota, quæ durant usque ad mortem, uti est Votum Religionis, minori tempore sint differenda, quàm alia vota, quæ in tempore finiuntur, uti sunt Vota eleemosynæ vel peregrinationis: Ratio est, quia hæc postrema Vota dilatione non minuuntur, sed quocunque tempore præstentur, integre præstantur: è contrà priora Vota dilatione minuuntur, quia cum vi Voti, v. g. Religionis obligeris Deo servire usque ad mortem, quantum differis Votum, tantum detrahis de tempore serviendi, & consequenter de Voto: putat quidem *Tambur. n. 10*, si sis quindecim annorum, non fore mortale, si differas ingressum in Religionem ad tres vel quatuor annos, attamen secluso periculo deficiendi à Voto; addit fortassis fore mortale, si differas ad octo vel novem annos, tum enim notabile tempus respectivè ad securitatem tuam vitam subtrahis servitio divino; si autem sis quadraginta annorum, dicit dilationem sex mensium fore notabilem & peccatum mortale; ubi autem Votum nullum tempus determinat, nec dilatio imminuit de fine Voti, nec incommodum adfert, nec habet adjunctum periculum omittendi, dicit cum *S. Antonin. apud Sanch. c. 14. n. 21*. probabiliter fore veniale tantum, quantumcunque diu differas, sed *Castrop. num. 7*. probabiliter dicit universaliter tum fore mortale, si sine causa differas Votum Religionis ad sex menses; reliqua autem, licet dilatione non minuantur, ad duos tresve annos, in eo enim est gravis deordinatio, uti si rem alteri debitam tamdiu sine causa differas dare;

non erit autem nè veniale quidem, si adsit rationabilis causa differendi; hinc rectè dicit *Diana P. 3. T. 4. R. 100*, si vovisti singulis mensibus confiteri, te ex causa posse per duos vel tres dies ultra mensem differre; imò si intra octo dies post mensem sequeretur solenne festum, & agrè bis intra octo dies confitereris, postes eousque differre; & idem est de anticipando, ex simili causa.

447 §. 19. Violatio Voti non est contra Justitiam, sed fidelitatem tantùm seu Religionem, hinc si vovisti dare pauperibus 100. aureos, quos Cajus tibi debet, si Cajo bonâ vel malâ fide remittas quinquaginta, non teneris pauperibus hos quinquaginta compensare, ita *Suar. Tamb. c. 16. §. 2. n. 11*. An autem violatio voti possit esse contra virtutem illam, ad quam spectat materia voti, vide *L. num. 628. & 629.*

448 §. 20. Si materia totalis alicujus Voti fit in se parva, & tota omittatur, *Cajet. Arm. Tabien. Navar. Tolet.* dicunt peccari mortaliter, quia totum votum negligitur, quod videtur esse grave contra Religionem. sed *Ledesm. Sanch.* aliique communiter cum *Dian. P. 5. T. 5. R. 36.* rectè contradicunt, notantque Confessionem mortalium, Communionem, auditionem Missæ, jejunium unius diei, si voveantur, esse materiam gravem, quia præcipiuntur sub mortali: item materia gravis est lectio vel procuratio Missæ legendæ, quia continet maximum Dei cultum: Similiter qui vovit dare mille aureos pauperibus, si detrahat 50, peccat graviter, licet 50. respectu trium millium sint parva pars, quia secundùm se & in ordine ad finem, qui est sublevatio pauperum, sunt pars notabilis: è contrâ si detraheret tres tantùm aureos, non esset mortale: item

si voveris orare Rosarium, & omittas duas decades, non est mortale, licet duæ decades respectu Rosarii sint pars notabilis, scilicet tertia: imò Rosarium ipsum censetur quid exiguum in ordine ad cultum Beatæ Virginis vel Dei, *Tamb. L. I. c. I. §. 3. n. 21. Spor. T. I. c. 5. n. 30. §. 4.* Si dicas, esse mortale omittere Rosarium pro pœnitentia injunctum in Confessione peccati mortalis; hoc dato, disparitas est, quia ibi jungitur velut aliquid pœnosum, & si est notabiliter pœnosum, uti communiter censetur esse, est materia gravis; è contrà per votum fit tantùm veluti cultus Dei, qui non videtur esse notabilis in recitatione Rosarii: per Rosarium autem communiter intelligitur, non integrum Psalterium, sed pars ejus tertia, *Illsung n. 108.*

§. 21. Si quis diversis Votis voverit pro eadem die 449 multas materias leves, quæ simul sumptæ faciant gravem, *Sanch. & Bonac.* dicunt fore mortale, si omittantur, etiamsi materiæ illæ essent diversæ rationis, v.g. partim orationes, partim eleemosynæ, quia omnes videntur uniri in hoc, quòd ratione Voti substant eidem virtuti Religionis, ergo constituunt unam materiam gravem, non aliter ac si unico Voto essent promissæ, uti (inquiunt) si quis homini promississet diversis vicibus plures leves summas, quæ simul sumptæ conficerent magnam, peccaret mortaliter negligendo omnes: Hæc sententia non videtur universaliter sustineri posse, alioquin mortaliter peccaret Beneficiatus, qui die festo parum omitteret de Horis, parum de Missa, parum de aliis Orationibus Voto promissis, ita tamen ut omnia simul sumpta essent materia gravis, quia hæc omnia substant eidem virtuti Religionis; hoc autem nemo dicet: item, si ejusmodi materiæ leves

per hoc unirentur in ordine ad constituendam unam gravem, quia substant eidem virtuti Religionis, ergo similiter plures materiae graves eidem virtuti substantes etiam unientur in ordine ad constituendam unam tantum materiam graviolem, ergo Beneficiatus non peccabit nisi unico peccato, si eodem Festo omittat Misfam & Horas, quod iterum nemo dicit: Argumentum autem illud, quod adducit Sanchez de pluribus promissionibus levibus pecunie eidem homini factis, est dispar, quia hae promissiones uniantur ex fine immediato, qui est utilitas istius hominis, qui promissiones acceptat, ita autem non uniantur materiae parvorum votorum, quae ex diversis occasionibus vel finibus promittuntur, hinc *Suar. Rhod. Herinx aliique cum Castrop. T. 1. D. 2. P. 9. num. II.* negant tales materias uniri, etiamsi essent ejusdem rationis, ideoque dicunt omittendo omnes, peccari tantum venialiter, quod *Diana R. 55.* dicit esse probabile, ratio est, quia mens voventis nunquam fuit se obligare graviter, sed fecit singula Vota separatim ab aliis, ergo violatio unius non potest augere violationem alterius: Huic sententiae non acquiescit *Ovied. 1. 2. T. 6. Controv. 3. num. 137.* sed sic distinguit, si vota facta sint ex diversis motivis, v. g. unum ad honorem Passionis Christi, alterum ad honorem B. Virginis, tertium pro Defunctis &c, quamvis materiae sint ejusdem rationis, v. g. quamvis omnes sint precationes, dicit obligationes non continuari nec materias uniri, ideoque fore tantum plura venialia, si omnes illae materiae eodem die omittantur, quia ubi sunt distincti fines, ibi debent censerī distincta Vota & ad invicem impertinentia: è contra si facta sint ex eodem motivo, etiamsi materiae sint

diversae

diversæ rationis, dicit censendum esse, quòd tota materia per modum unius promittatur, & vovens voluerit se indivisibiliter ad omnia obligare, v.g. si quis in periculo naufragii priùs vovisset quotidie orare Rosarium, postea in eodem periculo voveret quotidie dare Pauperi medium Imperialem, putat has materias coalescere, quia ultimum votum erat quasi ratificatio & augmentum prioris, adeoque ultimum videbatur tendere in utrumque objectum per modum unius, unde si unâ die omitteret ex utraque materia tam multum, ut inde resultaret materia gravis, putat fore mortale: addit num. 139, si quis pro eodem die voveat Missam audire, orare Rosarium, dare elemosynam &c, licet fecerit ex affectu erga eundem cultum divinum, non ideo materias illas uniri, neque ex levibus partibus omisis conflare unam gravem, quia motivum illud generale & mediatum Religionis non est sufficiens ad eiusmodi obligationes uniendas; quod verum putat cum *Castrop*, etiamsi materiæ illæ diversæ unico actu essent promissæ, quia talis actus esset propter materias diversæ rationis virtualiter multiplex, nam per materias diversæ rationis intelligit illas, quæ quamvis fortè pertineant ad eandem virtutem, tamen diversis Legibus præcipi solent, uti Missa & Horæ Canonice: Hæc *Oviedi* sententia spectatâ ratione videtur probabilior, nihilominus ante omnia inquirendum est in intentionem voventis, & in dubio de illa standum est pro minima obligatione, secundum dicta n. 381.

§. 22. Si quis materiam parvam quotidie ex voto explendam omittat multis diebus consequenter, aliqui apud *Dia. P. 3. T. 5. R. 24.* absolutè dicunt materias illas non uniri, nec unquam peccari mortaliter,

§ 4.

quantum-

quantumcunque sæpe omittantur : Alii absolute dicunt uniri, & peccari mortaliter, quando tam sæpe omittitur, ut simul esset materia gravis : *Argum. Gran. Vasq. Sanch. & alii* communiter probabiliter distinguunt, & dicunt, si Votum erat affixum diei, materias non uniri, sed obligationem transire cum die; si autem non erat affixum, materias uniri, & obligationem supplendi transire ad sequentes dies, ideóque posse tandem perveniri ad materiam gravem ; in dubio autem, an Votum ita fuerit affixum diei nec ne, *Sot. Ledesm. Suar. Laym. Castrop. Tann. & alii* cum *Dia. P. 5, T. 5. R. 52.* dant hanc regulam, ut si vota sint personalia, id est, de actione tantum præstanda à vovente, v. g. de orationibus, præsumatur obligatio desinere cum die ; si autem Vota sint realia, id est, de aliqua re alia præstanda, v. g. de elemosyna, præsumatur obligatio non desinere cum die, adeóque fore mortale, si tot diebus omittatur, ut fiat materia gravis : Ratio est, quia utraque Vota communiter fiunt cum tali intentione, ergo in dubio præsumuntur sic facta, quia ex communiter contingentibus est prudens præsumptio : rectè tamen notant *Castrop. T. 15. D. 1. P. 14. N. 5. & Herinx de pecc. D. 7. n. 53.* etiam in votis realibus quandoque præsumi posse, quòd obligatio desinat cum die, si nempe in singulis diebus reperitur motivum, ob quod facere voluisti omni die, v. g. quia per talem elemosynam voluisti à Deo obtinere opem ad speciale negotium tali die tractandum, hinc *Gobat T. II. num. 85.* rectè dicitur recurrendum esse ad intentionem voventis, an nempe voluerit alio die compensare, si uno negligeret ; in dubio autem dicit præsumendū esse quòd noluerit obligationes unius diei copulari cum obligatione alterius, ideóque semper peccari tantum

tantum venialiter, quia obligationes gratuita
sunt potius restringendae quam ampliandae, uti
dictum est num 381.

§. 23. Nemo tenetur manifestare se aliquid 451
vovisse, ut sic facilius obtineat media vel licentiam
implendi suum Votum, nisi saltem tacite ad hoc
se obligaverit, quia haec revelatio non est
inter media ordinaria, ad quae solum procuranda
se obligavit, ita *Navar. Suar. Sanch. Laym. L. 4. T. 4.*
c. 7. n. 7. Tambur. L. 3. c. 12. §. 5. num. 7. contra *Sotum,*
Arnil. Az. Lesf. Eum autem, qui dolet se aliquid
vovisse, non ideo peccare mortaliter, habet *Busenb;*
peccare tamen venialiter putant *Castrop. & Tamb.*
§. 2, quia ponit aliquid retardans executionem; sed
melius negat *Suar. de Voto L. 5. c. 7.* quia uti potuit
non vovere, ita optare potest non vovisse,
maxime si minus caute, vel tale aliquid voverit,
propter quod sit ipsi periculum gravius vel saepius
peccandi.

Q. 114. Ad quid teneatur, qui vovit nunquam 452
amplius ludere, v.g. chartis. R. cum *Gob. T. 11. à n. 524.*

§. 1. Si vovisti absolute non ludere, nil cogitando,
an de lusu tantum immoderato & periculoso
intelligeres, an etiam de moderato, non teneris
abstinere à lusu moderato, quia votum in dubio
explicari debet in favorem voventis, uti dictum est
n. 381, & docent cum aliis *Bonac. de Juram. q. 1. p. 16.*
n. 4. Tamb. c. 3. §. 5. n. 57. Dian. P. 7. T. 9. R. 56.

§. 2. Si vovisti, intelligendo lusum etiam 453
moderatum, teneris abstinere etiam ab hoc, quia
perfectius est hoc privari propter mortificationem,
S. Th. 2. 2. q. 168. art. 2. in O. Sanch. Bonac. Castrop. T. 14.
D. 2. P. 7. §. 1. n. 3. Tambur. num. 58.

§. 3. Ex fine, ob quem vovisti, colligi potest, 454
an comprehenderis lusum etiam moderatum;

item an voveris non ludere etiam pro alio, nam
 1. Si intendisti vitare jacturam tuæ pecuniæ,
 exclusisti solum lusum immoderatum, & quidem
 eum, quo ludes pro te, nam ludendo moderatè
 aut pro alio, non incurris istud malum, hinc licebit
 ludere moderatè vel pro alio; imò & per alium
 traditâ ei pecuniâ & aspiciendo, nisi aliter conste-
 de mente tua, ita *Bonac. num. 5. Sanch. L. 3. c. 18. n. 7.*
Dian. R. 57. Castrop. num. 5. Gob. n. 526. Ratio est, quia
 licet hic inveniatur finis, ob quem vovisti, tamen
 res propriè non comprehenditur sub materia
 promissa, verè enim & propriè non ludit, pro quo
 alius ludit. 2. Si voluisti redimere jacturam tempo-
 ris, comprehendisti ludum etiam moderatum,
 itémque lusum pro alio, quia verè ludes
 cum jactura temporis; poteris tamen per alium
 ludere, licet aspiciendo perdas tempus, *Castrop.*
Tamb. à n. 59. 3. Si eo fine vovisti, ut vitares rixas,
 blasphemias, juramenta, hæc si nascantur, uti com-
 munitè nascuntur ex lusu, si fiat nomine proprio,
 aut ex jactura propriæ pecuniæ, non autem peri-
 culum habeas, si ludas nomine alieno vel per alium,
 licebit tibi ludere nomine alieno vel per alium;
 imò & ludere licebit per alium, licet hæc incom-
 moda timeantur, quia re ipsa non ludis, uti antea
 dictum est; item licebit tibi facere sponsiones
 de hoc vel illo lucraturo, quia hoc non est propriè
 ludere, *Bonac. supra, Sanch. num. 8. Dian. R. 58.*
 Addit *Gob. supra,* si vovisti non ludere ad vitandas
 rixas, non fore mortale ludere cum hominibus
 notoriè pacificis: hinc 4. Universaliter loquendo,
 ex consideratione finis, propter quem vovisti,
 potissimùm metienda est gravis vel levis
 transgressio Voti, si v. g. vovisti non ludere,
 ne pecuniæ jacturam faceres, non peccas graviter,

si notabilem summam non exponas periculo
jacturæ, neque si pro alio ludens multum perdas:
Si autem ideo vovisti, ne tempus perderes,
si non consumis tempus notabile, v.g. plus quàm
duas horas, non erit mortale, & ita de aliis; *Fagund.
Castrop. Sanch. num. 7. Tamb. num. 60.*

§. 4. Si vovisti non ludere, donec Pater tuus 455
domum rediret, qui tamen in via moritur, putant
Bonac. n. 6. & Sanch. n. 15. te nunquam posse ludere,
quia nunquam redit Pater, sed *Tambur. num. 64.*
rectius dicit ex mente voventis tantum esse obliga-
tionem abstinendi ad tale tempus, quo Pater
commodè potuisset rediisse.

§. 5. Si vovisti non ludere, nisi volente Cajo, 456
si Cajus moriatur, non amplius obligaris abstinere;
si autem fiat furiosus, adhuc obligaris, quia
voluntas absolutè cesfat per mortem, non autem
per furorem, ergo secutâ morte non amplius atten-
ditur, sed secuto furore adhuc expectari potest,
Sanch. num. 14.

§. 6. Si in vindictam vel signum malæ voluntatis 457
vovisti non ludere cum certo homine, Votum
non debet servari, ne sit fomentum iniquitatis:
item si vovisti non ludere cum certo homine,
in certa domo, certo genere ludi, quia credebas
hominem illum esse fortunatum, te in illa domo
vel ludo specialiter esse infortunatum, etiam
non debet servari, quia hoc est superstitiosum, ergo
nequit esse materia Voti, *Navar. Sot. Sanch. num. 9.
Bonac. P. 4. n. 2. Castrop. num. 7.*

§. 7. Mulier, quæ vovit non ludere, ut sic testetur 458
dolorem de morte Mariti, non tenetur abstinere,
quia hoc Votum est vanum vel de re indifferente,
Tambur. c. 15. §. 4. n. 3. Gob. num. 527. Si tamen
vovisset in gratiam Affinium, teneretur, quia
Votum

Votum in gratiam hominis factum obligat licet sit de re indifferente, si homo, in cuius gratiam vovetur, promissionem acceptaverit.

459 Q. 115. *Ad quid teneatur, qui vovit non bibere vinum.* R. §. 1. Teneatur efficaciter non desiderare bibere, nam qui promittit non bibere, primario promittit non velle bibere, quia voluntas bibere esset voluntas violandi votum: non peccat tamen, si morosa cogitatione detineret in delectatione potus, quia per votum non bibere tantum excluduntur actus directe tendentes in transgressionem Voti; nec peccaret, si inefficaciter desideraret sub conditione Voti absentis.

460 §. 2. Quamvis voverit non bibere vinum ut sic vitaret ebrietatem, tamen non tenetur abstinere à cerevisia vel aliis potibus inebriantibus, est communis cum *Sanch. L. 4. c. 11. n. 44.* & aliis contra *Cajetan.* & *Baldell.* Ratio est, quia non sunt vinum, hic autem in re odiosa non debet fieri extensio ad illa, quæ non comprehenduntur verbis; imò etiam probabile est non tenetur abstinere ab eo liquore, qui aliquo nomine vinum afficitur, sed ita à natura vini discessit, ut non sit materia apta Consecrationi, quale est vinum adustum, *Gob. in Quin. T. 5. c. 4. n. 11.*

461 §. 3. Potest in Missa sumere utramque abtentionem, *Azor L. II. c. 20*; aut si sit Laicus, abtentionem post Communionem, *Pasq. in Praxi Jeju. Decis. 235*; & in utroque assentitur *Gobat num. 10*, quia hæc non veniunt nomine potus vini quem quis censetur sibi velle interdiceret.

462 §. 4. Si non possit servare votum, nisi parum vini sumat, tenetur parum sumere, quia qui tenetur ad finem, tenetur ad medium facile & ordinarium *Pasq. Decis. 242. Dian. P. 3. T. 5. R. 61.*

§. 5. Quando vovit eo fine, ut non inebriaretur, ⁴⁶³
 si bibat vitrum, materia est levis, imò si bibat
 multum, non peccat mortaliter, dummodo certus
 sit hic & nunc abesse ebrietatis periculum: si autem
 vovit, quia per potum dilapidabat sua, tunc
 tantum peccat mortaliter, quando bibendo dila-
 pidat notabilem quantitatem pecuniæ; unde
 si de alieno bibat, non peccat, *Sanch. num. 3. & 6.*
Gob. num. 13. & 15.

§. 6. Si voverit unicè ob mortificationem gulæ, ⁴⁶⁴
 si ex eo nullam percipiat voluptatem, licitè bibet,
 quia Votum habet se uti Lex privata pro hoc
 homine lata, ergo cessante pro hoc causâ adæquatâ
 cessat Votum, *Sanch. Gob. n. 14.* Si autem vovisset ex
 motivo temperantiæ, etiam si voluptatè perciperet,
 tamen ut materia esset gravis, deberet tam multum
 bibere, quantum pro potu unius prandii ordinariè
 sufficit homini temperatè vino utenti, v.g. dimi-
 dium mensuræ, cujus proinde tertia vel quarta pars
 esset materia tantum levis, *Sanch. Cap. 12. num. 21.*
Castrop. T. 15. D. 1. P. 12. n. 21. Dian. P. 5. T. 5. R. 37.
Spor. T. 1. c. 5. n. 30. §. 4.

§. 7. Qui vovit se totâ die non gustaturum vinum, ⁴⁶⁵
 si sæpius per diem bibat, primâ tantum vice peccat,
 ita *Az. supra, Gob. n. 17.* Ratio est, quia talem intendit
 abstinentiam, quâ dicere possit, hodie non gustavi
 vinum, vino autem semel potò, non potest hoc dici,
 uti secundum *Sanch. c. II. num. 45. Pasq. Decis. 230,*
 qui hodie vovit jejunare in pane & aqua, intendit
 tale jejunium, quo dicere possit, hodie præter panem
 & aquam nihil à me sumptum est, unde si sæpius
 vinum potet aut alium cibum edat, solâ primâ vice
 peccat; si tamen vovisset se hodie bibiturum
 solam aquam, toties peccaret, quoties alium
 liquorem biberet.

§. 8.

466 §. 8. Si voverit non bibere vinum, ob ma-
quæ causat vinum, non cogitando de hoc vel illo
quamdiu vinum ei causare potest aliquod malum
tenetur abstinere, quia manet finis Voti.

467 Q. 116. *Quomodo obligatio Voti conditionalis
sit explicanda.* R. §. 1. Si conditio tota non sit pende-
ab arbitrio voventis, peccat contra Votum,
ante impeditam conditionem reddit se impotentem
ad explendum Votum, quia vovens tum nolum
obligationem Voti subesse soli arbitrio suo, sed
etiam conditioni ab alio pendenti: è contra
si tota conditio pendeat ab arbitrio voventis
potest ante illam impeditam reddere se impotentem
ad Votum, quia tum & materia Voti & conditio
planè subdita est ejus voluntati, v.g. qui vovit Reli-
gionem, si sanitatem recuperet, peccat ineundo
matrimonium, quamdiu spes est recuperandæ sani-
tatis; si autem vovit sub conditione, si adhuc fer-
se inebriet, potest inire Matrimonium, antequam
se inebriet, ita cum aliis *Castrop. P. 17. num. 6. & 7.*
Gob. T. II. n. 34.

468 §. 2. Quando impletio conditionis non est
præcepta, qui impedit eam finè dolo, non peccat
contra Votum, v.g. vovisti Religionem, si es
doctus, si negligas doctrinam, non eo fine, ne debeas
fieri Religiosus, sed quia piger es & laborem fugis,
vel aliis te occupas, non agis contra Votum, *Sanch.*
Castrop. Illsung T. 5. num. 114. Laym. dicens
esse certum: Si autem impletio conditionis sit
præcepta, uti quando quis vovit Religionem,
si toto anno non peccaret contra castitatem,
si eâ intentione peccet, ut ab obligatione liberetur,
illudit Deo, & peccat contra Votum; probabile
ramen est etiam tum liberari ab obligatione Voti,
ita Laym, Castrop, num, 12. Gob. n. 35. Illsung n. 116.

contra Navar. Az. Sanch. & alios. Ratio est, quia
 tum reipsa non impletur conditio, ergo Votum
 nunquam acquirit obligationem absolutam,
 quam tamen vovens intendebat; estque per acci-
 dens, quòd reportet commodum suæ malitiæ.
 Nec obstat, quòd dicatur L. In executione §. ult.
 ff. de verb. oblig: *Quicumque sub conditione obligatus,
 curaverit, ne conditio existeret, nihilominus obligatur:*
 Et Reg. 66. Juris in 6. *Cum non stat per eum, ad quem
 pertinet, quò minus conditio impleatur, haberi debet
 perinde, ac si impleta fuisset,* nam Textus illi
 loquuntur de promissione acceptata, quæ causet
 obligationem Justitiæ, ideòque fiat injuria,
 si conditio ex malitia impediatur, consequenter
 sic impediens tenebitur reparare damna secuta;
 è contrà Votum soli Deo factum causat tantum
 obligationem Religionis, Religio autem non obli-
 gat ad reparanda damna secuta, nec priùs obligat,
 quàm Votum fuerit absolutum & conditio
 impleta.

§. 3. Si conditio pendeat à consensu alieno, 469
 v. g. vovisti Religionem, si Pater tuus consentiat,
 potes rogare Patrem, attamen sinè vi aut dolo,
 ut non consentiat, *Suar. Laym. Gob. Illf. Castrop. n. 8.*
 contra *Sanchez*, qui c. 23. n. 45. pro contraria senten-
 tia malè citat certum omnium assensum: Ratio est,
 quia nè implicitè quidem vovit non ita rogare,
 uti suppono, & utens Jure suo non censetur facere
 fraudem: Si autem Pater moriatur, mors habetur
 pro consensu, adeòque filius tenebitur, *Laym.*
Sanch. c. 8. n. 47. Tambur. c. 15. §. 6. n. 10, addens
 cum *Illfung* num. 112. Votum sub conditione,
 si Pater consentiat, obligare eo non contradicente,
 quamvis positivè non det consensum; nec videtur
 requiri, ut Votum Patri fuerit propositum,
 uti

ut vult *Sanchez*, re ipsa enim censeri potest consentire, ut filius Religionem ingrediatur, quamvis de ejus Voto nihil sciat: Item Votum obligat, licet Pater primò contradixerit, dummodo postea consentiat, quia intentio fuit vitare offensam vel turbationem Patris, quæ tunc vitatur, ita *Sanchez* & alii contra *Castrop.* & *Illsung*; si autem prius consenserit & postea consensum retractet, *Laym.* & *Sanch.* putant adhuc teneri, quia conditio per antecedentem consensum est impleta, sed *Illsung* & *Tamb.* num. 9. probabilius negant, quia conditio non est impleta secundum mentem voventis, qui uti suppono, voluit evitare offensam aut molestiam Patris.

470 §. 4. Si quis, quia habet Patrem & sororem indigentes, voveat anno sequente ingredi Religionem, si Pater interea moriatur & soror in ea Matrimonium, si hi supervivant & subsideant, aut aliunde illis provideatur, *Laym.* & *Sanch.* c. 23. n. 27. dicunt teneri Voto, quia mentis voventis fuit ingredi, si levaretur indigentia patris & sororis, quæ nunc levata est: oppositum etiam probabiliter tenent *Castrop.* *Tamb.* & *Illsung* n. 11. quia obligatio voti non debet extendi ultra sensum verborum, verba autem voventis non dicebantur, si indigentia illorum quomodocunque levaretur, sed, si levaretur per mortem Patris & per matrimonium sororis; & quamvis Jus positivum apud *Castrop.* n. 5. disponat, ut in aliis contractibus fit satis, si conditio appositæ per aliud quodcumque medium impleatur, tamen sic non disponit in materia Votorum, ergo cum hæc materia sit onerosa, dispositio Juris non debet ad eam extendi.

Q. II7. *Quid dicendum sit de Voto pœnali. R. §. I. 471*

Notandum cum *Ills. T. 5. n. 117.* Votum pœnale posse fieri tribus modis: 1. Ut non voveatur evitatio culpæ, sed sola pœna, si intervenerit culpa, v.g. *voveo Jejunium, si me inebriavero.* 2. Collectivè promittendo evitacionem culpæ & solutionem pœnæ post admisam culpam, uti, *Voveo non inebriare me, & si me inebriavero, voveo Jejunium.* 3. Disjunctivè promittendo utrumque, vel evitacionem culpæ, vel solutionem pœnæ, uti, *voveo vel me non inebriare, vel si me inebriavero, jejunare.* In primo casu, materia Voti non est culpa, sed sola pœna, hinc si se inebriet, non tenetur in Confessione facere mentionem Voti. In secundo, materia Voti est culpa & pœna, hinc dum confitetur inebriationem, tenetur addere esse contra Votum. In tertio, culpa non est determinatè materia Voti, hinc confitens inebriationem non tenetur meminisse Voti, dummodo postea jejunet; si tamen se inebrians noluisset postea jejunare, contraxisset simul malitiam contra Religionem, deberetque in Confessione addere se peccasse per ebrietatem cum animo non solvendi pœnam, ideo sibi ex Voto impositam.

§. 2. Si Cajus vovit non inebriare se sub pœna 472
Jejunii, si se inebriet sinè ulla culpa, non obligatur ad pœnam, uti habet communis cum *Gob. T. 11. n. 31;* & universaliter, quando quis excusatur à Voto, etiam excusatur à pœna, *Tamb. L. 3. c. 12. §. 7. n. 4.* Si se inebriet cum levi culpa, etiam non tenetur, quia gravis pœna non censetur volita pro levi culpa, *Tambur. n. 5.* Si se inebriet cum gravi culpa, sed planè immemor voti, etiam non tenetur, quia non peccat contra votum, quod tum non cognoscit, *Sanch. L. 4. c. 22. n. 18. Dian. P. 3. T. 6. R. 41.*

T

§. 3

473 §. 3. Si se inebriaverit cum culpa gravi & memor Voti, sed immemor pœnæ, *Dian. supra Castrop. T. 15. D. 1. P. 18. n. 3. Illsung n. 120.* docet non teneri ad pœnam, quia censetur ideo sibi imposuisse pœnam, ut deterreretur à culpa, sed si de pœna non cogitaverit, non poterat per pœnam deterreri à culpa, ergo nec mens ejus fuit tum obligari ad pœnam: Oppositum tenent alii cum *Laym. L. 4. T. 4. c. 5. n. 3.* nam per pœnam, quam persolvit deterrebitur à relapsu in posterum; limitat *Sanch. n. 19. & Gob. n. 32.* nisi pœna esset gravissima, v. g. Religionis, castitatis, peregrinationis transmarinæ, quia non videtur se voluisse ad tantas graves pœnas obligare, nisi gravissimè peccasset contra Votum, id est, nisi illud transgredere-
 memor tantæ pœnæ sibi impositæ. Vide dicta *L. 1. à num. 767.*

474 §. 4. Si dubium sit, an voverit pœnam solvere toties, quoties transgredere-
 tur, an autem tantum semel post primam transgressionem, aliqui dicunt teneri toties quoties: *Sa v. Votum. num. 26.* dicunt teneri tantum primâ vice, quod admittit *Laym.* si tantum voverit solvere pœnam, non autem si etiam voverit vitare culpam, & hoc probabiliter putat *Castrop.* sed *Tambur. num. 2. Spor. T. 3. c. 2. n. 5.* *Sanch. num. 21. Dian. P. 7. T. 9. R. 60. Illsung num. 120. Castrop. n. 6.* sic distinguunt, si pœna est ordinaria quæ iterari consuevit, uti est Jejunium, tenetur toties quoties; si fit gravissima, & quæ iterari non consuevit, tenetur tantum primâ vice, quod sic communiter voverit homines & sibi pœnam imponunt, ex communiter autem contingentibus est prudens præsumptio. Addit *Sanch. supra* in dubio an pœna sit exorbitans an mediocris obligari toties quoties, cum enim tale Votum
 commu-

communiter & ex natura sua obliget *toties quoties*, videtur esse in possessione.

§. 5. Si scias, quòd tibi pœnam imposueris, & 475 nescias quam, *Tambur.* dicit probabile esse, quòd non tenearis ad ullam, sed probabilius est oppositum, quia habes certitudinẽ, quòd tenearis ad aliquam, ergo teneris determinare tibi aliquam, qualem prudenter præsumes te in istis circumstantiis imponere voluisse.

§. 6. Si nescias, an sub pœna emiseris Votum, 476 non teneris ad ullam pœnam, quia nemo tenetur pœnam solvere aut sibi imponere, si certa non sit obligatio, cum libertas possideat, *Tambur.* num. 3.

§. 7. Probabile est eum, qui petit absolutionem à Voto vitandi culpam sub pœna, non teneri dicere de pœna, quia Votum de culpa & pœna sunt quasi unum Votum, cum Votum pœnæ sit ad confirmandam voluntatem in evitacione culpæ; causa autem, quæ sufficit ad tollendam obligationem primam, etiam sufficit ad secundam, ita *Sanch. Laym. Castrop.* num. 4. *Tamb* §. 5. n. 5. *Ills.* n. 119, qui cum *Sanch. Laym. Castrop.* num. 5. rectè addit, si quis absolvatur à Voto vitandi culpam, simul absolvi à Voto solvendi pœnam, quia sublato principali tollitur accessorium in principali fundatum.

Q. 118. *An Votum per alium impleri possit vel 477 debeat.* R. Multa huc spectantia habentur à n. 337, ubi dictum est, quomodo obligatio Juramentum dicatur esse personalis, similis enim est ratio de Voto: *Busenb.* relatus n. 427. etiam aliqua resolvit, sed adhuc addenda quædam.

§. 1. Votum personale non potest impleri per alium, reale potest, dummodo fiat ex re propria votentis, ita tenent omnes: hinc

si Cajus voverat aliquem mittere Lauretum cum hoc Votum sit reale, transit ad hæredes ejus obligatio, *Lesf. in Auct. v. Testamentum. Cas. 14.* ubi addit cum communi tale Votum testatoris ad obligationem hæredis non posse à Confessari commutari, quia hæres ipse non tenetur ex Voto suo, sed ex quasi contractu, uti docet idem *Lesf. de Just. L. 2. c. 40. num. 66*; uti si promissum Titio Votum ejus solvere, non possum te liberare non enim potest Votum commutari, nisi volente & petente auctore voti, cum requiratur acceptatio ejus circa novam materiam: Posset tamen commutari Nuncius Apostolicus, si magnus sumptus requireretur, & hæres esset tenuis; item in hoc casu posset peregrinatio cum munere offerendo præscripta à testatore, eadem operâ obiri ab aliquo qui illuc peregrinaretur, *Lesf. in Auct. supra.*

478 §. 2. Si Cajus Religionem ingressurus valedicens Parocho voveat se Ecclesiæ, in qua baptizatus est, daturum calicem, sub finem autem Novitiatus instituat Monasterium pro hæredibus si Cajus postea profiteatur, Monasterium ad hæredes tenetur, quia professione extinguuntur omnia vota personalia & realia, hæres autem non tenetur solvere Vota tempore aditæ hæreditatis extinctæ. Si Cajus noluisset suum votum professione extinguere, putat *Bonac.* Monasterium teneri, quia Votum non poterat commutari sine voluntate profitemis sed *Castrop.* dicit adhuc fore extinctum, quia Professio ex se est perfectissima solutio omnium votorum antecedentium, neque voluntas profitemis potest hanc solutionem impedire: Si tamen Cajus promississet Ecclesiæ, & Parochus nomine Ecclesiæ promissionem acceptasset, Monasterium tenetur, hæc enim promissio acceptata deducit

novum

novum Jus Ecclesiæ, quod Professione non extinguitur: Quòd si Cajus mortuus fuisset ante professionem, Monasteriũ etiam teneretur, quia non esset hæres per professionem, sed per mortem Caji, mors autem non extinguit Vota realia. Plura videri possunt apud *Castrop.* T. 15. D. 1. P. 15. & 16.

Q. 119. *Quo ordine veniant solvenda debita, vota, 479*
legata. R. §. 1. Debita Justitiæ prius solvenda sunt, quàm Vota realia, tum quia Deus non acceptat Vota cum præjudicio Juris à tertio quæsitæ; tum quia Vota solvenda sunt ex bonis defuncti, res autem alienum est potius alterius, quàm defuncti; tum denique quia debita Justitiæ extrahuntur ex toto cumulo hæreditatis, non autem vota.

§. 2. Vota solvenda sunt ante legata, quia Vota obligant defunctum, non autem legata, ergo censendum est, quòd sit major obligatio illorum quàm horum.

D U B I U M V.

Quot modis tollatur obligatio Voti.

R^{esp.} Dupliciter tolli potest, 1. Nullius auctoritate interveniente: idque vel materiæ commutatione; ut si materia antè honesta fiat turpis, indifferens, vel impeditiva majoris boni, ratione novæ circumstantiæ vel prohibitionis; vel si fiat impossibilis, absolutè aut moraliter; vel desitione conditionis, à qua pendeat. 2. Interventu auctoritatis humanæ: idque tripliciter: irritatione, commutatione, vel dispensatione: de quibus sequentibus Dubiis. Est communis. *Sanch. L. 4. c. 24. Lesf. Lib. 2. Cap. 40. Dub. 11. Suar. Fill. T. 26. c. 8. Unde resolves,*

T 3

I. Et si